

Gäller för: Intensivvårdsavdelning Kungälv

Innehållsansvar: Jennie Sjöstrand, (jensj2), Ivasjuksköterska

Godkänd av: Jesper Wallskog, (jeswa1), Överläkare

Giltig från: 2025-11-19

Giltig till: 2027-11-18

Procedursedering när intravenös infart saknas

Syfte

Vägledning för analgosedering när intravenös infart saknas.

Arbetsbeskrivning

Läkemedel ordinerar av narkosläkare med sedvanligt hänsynstagande till eventuella kontraindikationer. Beredskap skall finnas för hantering av både cirkulatoriska och respiratoriska sidoeffekter.

Nasal administrering

Nasal administrering av läkemedel ger ett snabbt upptag med hög biotillgänglighet (pga. ingen första passage-metabolism). Biotillgängligheten av nasalt administrerad medicin beror på slemhinnans genomblödning och fuktighet, lokal inflammation, läkemedlets koncentration och given volym.

Administrationen sker med fördel med hjälp av MAD Nasal (Intranasal Mucosal Atomization Device) monterad på en 1 mL-spruta med Luer-Lock. Finns i akutvagnarna på IVA i översta lådan, längst in.

- Dra upp läkemedlet i sprutan, det är fördelaktigt att även dra upp luft i sprutan för att allt läkemedel skall administreras nasalt (dead space i MAD=0,1 ml).
- Be patienten att snyta sig (alt sug försiktigt i näsan).
- För in MAD Nasal i näsborren så at den sluter tätt.
- Rikta sprutan uppåt och utåt (mot tinningen), bort från septum.
- Administrera läkemedlet snabbt, med ett fast tryck på sprutans kolv, för att läkemedlet effektivt skall fördelas över slemhinnan.
- Fördela gärna läkemedlet i bägge näsborrarna då det ökar ytan som kan absorbera läkemedlet. Späd inte ut läkemedlet med annan vätska, då minskar det effektiva upptaget.

Rekommenderad vätskevolym/näsborre (om större volym ges rinner det ner i svalget vilket ger sämre effekt): vuxna max 0,7 mL, barn max 0,5 mL. Vid större volymer ge lite i taget så att läkemedlet hinner absorberas.

Kontraindikationer för nasal administrering är näsfraktur eller riklig näsblödning.

Midazolam 5 mg/ml nasalt (effekt efter 3–10 min, duration ca 30–45 min)

Smakar beskt, viktigt att förvarna om.

- Vuxna 2,5–5 mg
- Barn (10–50 kg) 0,05–0,1 mg/kg (dosering 0,2 mg/kg vid generella kramptillstånd)

Dexmedetomidin (Dexdor®) 100 mikrog/mL nasalt (effekt efter 15–30 min, duration ca 1–2 timmar)

- Vuxna 2 µg/kg max 150 mikrog
- Barn > 20 kg 1–2 µg/kg max 100 mikrog
- Barn ≤ 20 kg 1 µg/kg

Fentanyl 50 µg/mL nasalt (effekt efter 2–5 min, duration 20–30 min)

Fentanyl kan ges mot munslemhinnan men har dålig effekt peroralt pga hög första passage-metabolism.

- Vuxna 50–75 µg, kan upprepas efter 10 min vb
- Barn (10–50 kg) 1,5 µg/kg

Esketamin (Ketanest®) 25 mg/mL nasalt (effekt efter 5–15 min, duration 45–60 min)

Kombinera med midazolam 1–2 mg nasalt för att undvika hallucination/mardröm.

- Vuxna 0,25–0,5 mg/kg, kan upprepas efter 10 min vb

Oral administrering

Midazolam 5 mg/ml per os (effekt efter ca 20 min, duration ca 30–45 min)

Blandas med fördel i kall Coca-Cola (finns i läkemedelsrummet på Operation)

- > 70 år 5 mg
- 60–70 år 7,5 mg
- 50–60 år 10 mg
- <50 år 15 mg
- 10–16 år 0,5 mg/kg max 15 mg

Relaterad information

- [*Evaluation of intranasal delivery route of drug administration for brain targeting.*](#) F Erdö et al, Brain Research Bulletin 2018;143:155–170
- [*Intranasal drug administration for procedural sedation in children admitted to pediatric Emergency Room.*](#) C. Fantacci et al 2018;22:217-222
- [*Clonidine in paediatric anaesthesia: review of the literature and comparison with benzodiazepines for premedication.*](#) H Bergendahl et al, AAS 2006;50:135–143

Referensförteckning

- [*Clinical Practice Guidelines, The Royal Childrens Hospital Melbourne*](#)
- *Intranasal behandling med läkemedel – Behandlingsriktlinje.* Ambulans och prehospital akutsjukvård, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

- [Nasal og oral administrering af sederende medicin.](#) Region Nordjylland:Aalborg Universitetshospital
- [Riktlinjer för smärtbehandling vid Astrid Lindgrens Barnsjukhus.](#) Kapitel Procedurrelaterad smärta
- [Tand vuxen](#) respektive [Tandanestesi barn och ungdom upp till 16 år](#) och [Dexmedetomidin \(Dexdor®\) vid sedering.](#) Stödjande dokument, Operation/Kungälv's sjukhus.
- [Barn och vuxna med särskilda behov.](#) Rutin An-Op-IVA Mölndal 2019
- [Nasal sedering med dexmedetomidin hos barn.](#) Vårdprogram, Region Gävleborg 2018

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Intensivvårdsavdelning Kungälv

Innehållsansvar: Jennie Sjöstrand, (jensj2), Ivasjuksköterska

Godkänd av: Jesper Wallskog, (jeswa1), Överläkare

Dokument-ID: SV9761-782711715-228

Version: 3.0

Giltig från: 2025-11-19

Giltig till: 2027-11-18